

TARBIJAKAITSE JA
TEHNILISE JÄRELEVALVE
AMET

RB Rail AS Eesti filiaal
Endla tn 16
10142 Tallinn
Harju maakond

17.11.2020 nr 16-6/19-3200-047

**Rail Balticu raudteetrassi lõigu „Kangru-
Harju ja Rapla maakonna piir“
ehitusprojekti keskkonnamõju hindamise
programmi nõuetele vastavaks
tunnistamine**

RB Rail AS Eesti filiaal esitas 09.11.2020 Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametile (edaspidi TTJA) keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (edaspidi KeHJS) § 18 lg 1 alusel Rail Balticu raudteetrassi lõigu „Kangru-Harju ja Rapla maakonna piir“ ehitusprojekti keskkonnamõju hindamise (edaspidi KMH) programmi nõuetele vastavuse kontrollimiseks. KMH programm koos lisadega on registreeritud TTJA avalikus dokumendiregistris, <https://adr.mkm.ee/?a=tja>, dokumendi viit 16-6/19-3200-046.

I Faktilised asjaolud

RB Rail AS Eesti filiaal (registrikood 14168654, edaspidi arendaja) esitas 07.02.2019 TTJA-le taotluse algatada KeHJS § 26 lg 3 alusel Rail Baltica raudtee ehitusprojekti keskkonnamõju hindamine kaheksas osas.

Rail Baltica on raudteetranspordi projekt, mille eesmärk on rajada 1435 mm rööpmelaiusega raudtee koos seonduva taristuga, selleks et integreerida Balti riigid, sealhulgas Eesti, Euroopa raudteevõrguga. Rail Baltica raudtee rajamisega kaasneb inimeste ja kaupade parem liikumisvõimalus ning maanteetranspordi kahanemisest tulenev õhusaaste vähenemine ning oluline liiklustravalisuse paranemine.

Kuigi Rail Balticu maakonnaplaneeringute keskkonnamõju strateegilise hindamise aruanne (keskkonnaministeeriumi poolt heaks kiidetud 09.08.2017 kirjaga nr 7-12/17/2834-7) on teostatud KMH täpsusastmes, nägi projekti arendaja ette, et teatud juhtudel võib olla otstarbekas läbi viia täiendav keskkonnamõju hindamine, et minimeerida raudtee rajamise mõju keskkonnale. Seoses asjaoluga, et Rail Baltica raudteetrassi rajamise näol on tegemist suure avaliku huvi ning olulise keskkonnamõjuga projektiga, oli TTJA hinnangul esitatud taotlus põhjendatud. TTJA algatas KeHJS § 26 lg 3, § 30 ning majandus- ja taristuministri 7.12.2018 määruse nr 62 „Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti põhimäärus” § 5 lg 2 alusel 29.03.2019 otsusega nr 16-6/19-0535-002 kaheksale Rail Baltica raudteelõigu

ehitusprojektile keskkonnamõju hindamise. TTJA teavitas mõjutatud isikuid ja asutusi KMH algatamise otsusest 10.04.2019 kirjaga nr 16-6/19-0535-004 ja Ametlikes Teadaannetes 11.04.2019.

Rail Balticu raudteetrassi lõigu „Kangru-Harju ja Rapla maakonna piir“ ehitusprojekti KMH lõik käsitleb ca 19 kilomeetri pikkust lõiku, mis asub Kiili ja Saku vallas Kangrust Harju ja Rapla maakonna piirini.

Arendaja esitas TTJA-le 08.11.2019 KMH programmi eelnõu vastavalt KeHJS § 15¹ lg 2 kontrollimiseks ning § 15¹ lg 1 alusel seisukohtade küsimiseks asjaomastelt asutustelt.

KeHJS § 15¹ kohaselt peab enne KeHJS § 16 kohast KMH programmi avalikustamist otsustaja küsima programmi sisu kohta seisukohta kõikidelt asjaomastelt asutustelt. Asjaomane asutus esitab otsustajale oma pädevusvaldkonnast lähtudes seisukoha, sealhulgas hinnangu programmi asjakohasuse ja piisavuse ning eksperdirühma koosseisulise piisavuse osas. TTJA küsis lähtudes eeltoodust 21.11.2019 kirjaga nr 16-6/19-3200-002 seisukohti.

Oma seisukoha esitas TTJA-le Maaeluministeerium, Keskkonnainspeksioon, Rahandusministeerium, Maa-amet, Maanteeamet, Päästeamet Põhja päästikeskus, Põllumajandusamet, Keskkonnaamet, Saku Vallavalitsus, Rae Vallavalitsus, Terviseamet, Kaitseministeerium, Kiili Vallavalitsus, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium, Tallinna Linnavalitsus, Siseministeerium, Keskkonnaministeerium, Harjumaa Omavalitsuste Liit.

Vastuskirjad on registreeritud TTJA avalikus dokumendiregistris, dokumendi viit 16-6/19-3200.

TTJA edastas kõik esitatud seisukohad 29.01.2020 kirjaga nr 16-6/19-3200-023 arendajale KMH programmi täiendamiseks.

Arendaja koostöös KMH programmi koostajaga Skepast&Puhkim OÜ täiendas saadud info alusel KMH programmi ning edastas selle TTJA-le 05.03.2020 KMH programmi avaliku väljapaneku ja avaliku arutelu korraldamiseks.

Rail Balticu raudteetrassi lõigu „Kangru-Harju ja Rapla maakonna piir“ ehitusprojekti KMH programmi avalik väljapanek toimus 25.03-15.04.2020. KMH programmi avalikust väljapanekust teavitati Harju Elus (03.04.2020), Postimehes (27.03.2020), ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded (26.03.2020), asjaomastele asutustele ja isikutele edastati teade 24.03.2020 kirjaga nr 16-6/19-3200-025. Teade koos KMH programmi dokumentidega oli üleval ka TTJA kodulehel (rubriigis keskkonnamõju hindamisega seotud teated). Avaliku väljapaneku jooksul oli võimalik esitada omapoolsed seisukohad TTJA-le kuni 16.04.2020.

Seoses 12.03.2020 riigis kehtestatud eriolukorraga ning avalikele üritustele kehtestatud piirangutega toimus KMH programmi avalik arutelu 29.06.2020 algusega kell 16.00 Microsoft Teams Meeting internetikeskkonnas. Nimetatud avalikust arutelust teavitati Ametlikes Teadaannetes (10.06.2020), Eesti Päevalehes (11.06.2020), Harju Elus (12.06.2020). Teade koos KMH programmi dokumentidega oli üleval ka TTJA kodulehel. Kõigil huvitatud isikutel oli võimalik esitada omapoolsed ettepanekud ja märkused TTJA-le veel kuni 13.07.2020.

Koostöös kohalike omavalitsustega pandi teade üles ka Saku valla kodulehele, Kiili valla

kodulehele, Jüri alevikus infostendile ning sotsiaalmeediasse.

Avalik arutelu toimus internetikeskkonnas Microsoft Teams Meeting, kell 16.00 - 17.30. Avalikul arutelul osales 21 inimest. Programmi avalikul arutelul tutvustati kavandatavat tegevust ning KMH programmi sisu. Avaliku arutelu jooksul esitatud küsimustele vastati suuliselt. Avaliku väljapaneku perioodil esitatud kirjalikele küsimustele ja ettepanekutele vastas arendaja kirjalikult peale avaliku arutelu toimumist. KMH programmi avaliku arutelu protokoll on leitav programmi lisas 6.

Rail Balticu raudteetrassi lõigu „Kangru-Harju ja Rapla maakonna piir“ ehitusprojekti KMH programm koos lisadega esitati 31.07.2020 TTJA-le KeHJS § 18 lg 1 alusel nõuetele vastavuse kontrollimiseks. TTJA tagastas arendajale KMH programmi, kuna kõikidele ettepaneku esitajatele ei olnud arendaja vastanud. Arendaja täiendas programmi ja edastas kõikidele ettepaneku esitajatele vastuskirjad, kes ei olnud veel oma vastust saanud ning esitas TTJA-le täiendatud KMH programmi 09.11.2020 nõuetele vastavuse kontrollimiseks.

Vastavalt ehitusseadustiku ja planeerimisseaduse rakendamise seaduse § 13 lg 2 mitut kohalikku omavalitsust läbiva joonehitise trassi asukohavaliku planeeringut käsitletakse riigi eriplaneeringuna planeerimisseaduse tähenduses. Ehitusseadustiku § 39 lg 2 kui ehitusloa taotlus sisaldab ehitisi, mille ehitamise aluseks on riigi eriplaneering, siis annab ehitusloa TTJA, kui seaduses ei ole sätestatud teisiti. TTJA on KeHJS § 9 ja 26 lg 2 otsustajaks ehk ehitusloa andjaks, mistõttu KeHJS § 18 lg 2 ja 3 kohane KMH programmi nõuetele vastavuse kontrollimine kuulub TTJA pädevusse.

II Kaalutlused

KeHJS § 18 lg 1 kohaselt arendaja esitab pärast KMH programmi avalikku arutelu programmi koos selle kohta esitatud ettepanekute, vastuväidete ja küsimustega ning KeHJS § 17 lg-s 3 nimetatud kirjade koopiade ja avaliku arutelu protokolliga otsustajale nõuetele vastavuse kontrollimiseks.

Arendaja esitas TTJA-le 09.11.2020 nõutud dokumendid, kiri on registreeritud TTJA dokumendisüsteemis, dokumendi viit 16-6/19-3200-046. Lisaks KMH programmile oli dokumentide hulka lisatud 07.02.2019 RB Rail AS Eesti filiaali taotlus Rail Baltica raudtee keskkonnamõju hindamiste algatamiseks (Lisa 1), 29.03.2019 TTJA otsus nr 16-6/19-0535-002 Rail Baltica raudtee keskkonnamõju hindamiste algatamine (Lisa 2), TTJA 29.01.2020 asjaomaste asutuste seisukohtade edastamiseks kiri nr 16-6/19-3200- 023 (Lisa 3), Asjaomaste asutuste seisukohad (Lisa 4), avalikustamise käigus laekunud kirjade koopiad (Lisa 5), KMH programmi avaliku arutelu koosoleku protokoll (Lisa 6), vastavalt KeHJS § 17 lg 3 punktile 2 saadetud kirjalik selgitus avalikul arutelul suulise küsimuse esitanud kodanikule (Lisa 7), arendaja vastused avalikustamise käigus ettepanekuid, vastuväiteid ja küsimusi esitanud isikute kirjadele (Lisa 8).

Otsustaja peab KeHJS § 18 lg 2 alusel KeHJS § 15¹ kohaselt esitatud asjaomaste asutuste seisukohtadele kontrollima programmi vastavust KeHJS §-s 13 sätestatud nõuetele, programmi asjakohasust ja piisavust kavandatava tegevuse keskkonnamõju hindamiseks ning programmi kohta tehtud ettepanekute ja vastuväidete arvestamist või arvestamata jätmist.

KMH programmi vastavus KeHJS § 13 sätestatud nõuetele

Lähtudes eelnevast vastab Rail Balticu raudteetrassi lõigu „Kangru-Harju ja Rapla maakonna piir“ ehitusprojekti KMH programm KeHJS §-s 13 sätestatud nõuetele. KMH programmis on kavandatava tegevuse eesmärk ja täpne asukoht (ptk 3), kavandatava tegevuse ja selle reaalsete alternatiivsete võimaluste kirjeldus (ptk 4), eeldatavalt mõjutatava keskkonna kirjeldus (ptk 5 ja ptk 6), kavandatava tegevuse seos strateegilise planeerimisdokumentidega (ptk 7), teave eeldatavalt kaasneva olulise keskkonnamõju, mõjuallikate, mõjuala ning mõjutatavad keskkonnamelementide kirjeldus (ptk 8), KMH läbiviimisel kasutatava hindamismetoodika kirjeldus, sh teave vajalike uuringute kohta (ptk 9), andmed arendaja, juhteksperdi, eksperdirühma koosseisu kohta (ptk 10), KMH ning selle tulemuste avalikustamise ajakava (ptk 11), asjaomaste asutuste loetelu koos põhjendustega (ptk 12).

KMH programmi asjakohasus ja piisavus kavandatava tegevuse KMH-ks

TTJA hinnangul on KMH programm asjakohane ja piisav Rail Balticu raudteetrassi lõigu „Kangru-Harju ja Rapla maakonna piir“ ehitusprojekti keskkonnamõju hindamiseks. Hindamise käigus selgitatakse välja ehitusprojekti koostamiseks sobivad lahendused ning raudtee rajamise ja kasutamisega kaasnevad keskkonnamõjud. KMH juhteksperdiks Aide Kaar (KMH litsents KMH0123, kehtib kuni 03.05.2022) ning KMH programmi tabelis 5 on välja toodud eksperdirühma koosseis. TTJA peab eksperdirühma koosseisu pädevaks kavandatava tegevuse keskkonnamõju hindama.

KMH programmi kohta tehtud ettepanekute ja vastuväidete arvestamine

KeHJS § 15¹ kohaselt peab otsustaja enne KeHJS § 16 kohast KMH programmi avalikustamist küsima programmi sisu kohta seisukohti kõikidelt asjaomastelt asutustelt. Tulenevalt KeHJS § 15¹ lg-s 4 esitab asjaomane asutus otsustajale oma pädevusvaldkonnast lähtudes seisukoha, sealhulgas hinnangu programmi asjakohasuse ja piisavuse ning eksperdirühma koosseisulise piisavuse kohta.

TTJA edastas Rail Balticu raudteetrassi lõigu „Kangru-Harju ja Rapla maakonna piir“ ehitusprojekti KMH programmi eelnõu asjaomastele asutustele enne avalikku väljapanekut 21.11.2019 kirjaga nr 16-6/19-3200-002. Asjaomaste asutuste vastuskirjad on registreeritud TTJA dokumendiregistris, dokumendi viit: 16-6/19-3200.

TTJA tutvus asjaomastelt asutustelt saadud ettepanekutega ning edastas need arendajale 29.01.2020 kirjaga nr 16-6/19-3200-023. KMH programmi parandamiseks ning täiendamiseks. Vastavalt ettepanekutega on programmi täiendatud ning nende ettepanekutega, millega ei arvestatud on KMH programmis põhjendatud (Tabel 8).

Avaliku väljapaneku ajal esitatud kirjalikele ettepanekutele ja märkustele vastas arendaja eraldi kirjadega, mis on KMH programmi lisas 7 ja 8. Matkajuht OÜ kirjale vastas arendaja 09.10.2020, kuna edastatud kiri oli jäänud otsustajal märkamata. Kuigi arendaja edastas vastuskirja hiljem kui 30 päeva peale avaliku arutelu, siis arendaja vastuskirjas välja toodud

selgitused peab TTJA põhjendatuks ning see ei takista KMH programmi nõuetele vastavaks tunnistamist.

TTJA tutvus arendaja kommentaaridega esitatud seisukohtadele ning peab neid piisavateks. Täiendavaid küsimusi või ettepankuid ei ole TTJA-le rohkem esitatud, millest võib järeldada, et huvitatud isikutel ei olnud rohkem vastuväiteid KMH programmile.

KMH aruande esitamise tähtaeg

KeHJS § 18 lg 8 kohaselt, kui arendaja ei ole kahe aasta jooksul käesoleva otsuse tegemisest arvates esitanud otsustajale KMH aruannet avalikuks väljapanekuks, kaotab programm kehtivuse ja KMH läbiviimiseks tuleb koostada uus KMH programm.

OTSUS

Tuginedes eeltoodule ning KeHJS § 9 lg 1, § 18 lg 2-4 ja lg 8, majandus- ja taristuministri 7.12.2018 määruse nr 62 „Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti põhimäärus” § 5 lg 2:

1. Tunnistab TTJA Rail Balticu raudteetrassi lõigu „Kangru-Harju ja Rapla maakonna piir“ ehitusprojekti KMH programmi nõuetele vastavaks.

2. Arendajal esitada Rail Balticu raudteetrassi lõigu „Kangru-Harju ja Rapla maakonna piir“ ehitusprojekti KMH aruanne TTJA-le avaliku väljapaneku korraldamiseks hiljemalt kahe aasta jooksul käesolevast otsusest arvates. Vastasel juhul kaotab Rail Balticu raudteetrassi lõigu „Kangru-Harju ja Rapla maakonna piir“ ehitusprojekti KMH programm kehtivuse ja KMH läbiviimiseks tuleb koostada uus KMH programm.

Rail Balticu raudteetrassi lõigu „Kangru-Harju ja Rapla maakonna piir“ ehitusprojekti keskkonnamõju hindamise programmi nõuetele vastavaks tunnistamise otsusest teavitatakse 14 päeva jooksul ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded ning puudutatud isikuid ja teisi menetlusosalisi eraldi kirjaga.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Kati Tamtik

ehitusosakonna juhataja

Liina Roosimägi 6672004

liina.roosimagi@ttja.ee